І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь ...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
HEnderson 4-0237
HEnderson 4-0807
УНСоюз: HEnderson 5-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюз: BArcly 7-5337

РІК LXXI. Ч. 167. TWO SECTIONS (SECTION I) ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 5-го ВЕРЕСНЯ (SEPTEMBER) 1964 No. 167. VOL. LXXI

ҐОЛДВОТЕР ЗАПОВІДАЄ ЗМІНИ ПІСЛЯ СВОГО ВИБОРУ

Сен. Беррі Ґолдвотер

Прескотт, Арізона. — 3-го вересня ц. р. республіканський кандидат на президента сенатор Беррі Ґолдвотер офіційно почав виборчу кампанію в присутності кандидата на віце - президентського кандидата конгресмена Вілліяма Е. Міллера, який також промовляв. Сенатор Ґолдвотер промовляв на площі перед судовим будинком, де він 12 років тому починав виборчу кампанію за здобуття сенаторського становища. Він обіцяв діяти ступнево при здійснюванні своєї консервативної програми, коли стане президентом ЗДА. Обіцяв, що теперішнє соціяльне забезпечення та всі інші добродійні програми і економічні зобов'язання Федерального уряду у відношенні до громадянства буде зберігати. „Добра віра, казав він, вимагає, щоб ми не розчаровували розсудливих очікувань, що є основані на цих урядових зобов'язаннях". Сенатор обіцяв також, що він старатисьме про те, щоб скасувати закон про примусову військову службу якнайскорше, та сказав, що не буде починати війни. Зараз після його промови представник Департаменту Оборони заявив, що ця Ґолдвотерова обіцянка про скасування примусової військової служби не є жадною новиною, бо кілька місяців тому президент Джансон повідомив про те, що треба буде скасувати примусову військову повинність, коли це буде тільки можливе, і коли буде певність, що буде потрібне число добровольців до служби у всіх збройних силах країни. Скасувати обов'язкову військову службу без цього запевнення було б небезпечним для ЗДА і свідчило б про безвідповідальність уряду. Представник Департаменту Оборони висловив радість із того, що сенатор Ґолдвотер поділяє думку в цій справі з демократичним урядом. Преса підкреслює, що республіканський кандидат старався в своїй промові заспокоїти виборців, які турбуються його консерватизмом в економічних проблемах та його заявами про вжиття атомової зброї у В'єтнамі, що могло б спричинити загальну війну. Місто Прескотт має 15 000 мешканців, а першу крамницю в ньому мав дід теперішнього кандидата. Промови сенатора слухали від 4 000 до 6 000 осіб, хоч організатори віча сподівалися, що буде їх присутніх від 20 000 до 30 000. Ґолдвотер обіцяв припинити ріст федерального уряду, який розростається, як „пістряк", тільки тоді громадяни ЗДА зможуть більше „користуватися своїми грішми". Але не можна буде направити помилок минулого за одну ніч, казав сенатор, і тому мусітимемо ступнево змінювати політику центрального уряду. Тому сен. Ґолдвотер пропонував не робити радикальних змін в тих програмах, які були за нового та справедливого розподілів демократичних урядів та за програми Айзенгавера, бо економіка „потребує стабільности і тривкости". Ґолдвотер заявив, що він обережно буде діяти, щоб зменшити засяг федерального уряду. Республіканці, казав він, ніколи не залишать без опіки тих, що є в потребі, і старших віком людей, але при розв'язуванні цих проблем не траба керуватися політичними мотивами. Республіканський кандидат твердив, що тінь скандалю висить над Білим Домом, бо досі не є вияснена справа демократичного діяча Роберта Дж. Бейкера. Ґолдвотер підкреслив, що в країні мусять панувати закон і порядок, що вважають за натяк про здійснювання закону про громадянські права і заворушення негрів у зв'язку з цією проблемою. Сенатор вказував на заворушення в деяких містах у зв'язку із законом про громадянські права і твердив, що цей неспокій повториться зараз по виборах, якщо не буде зміни у Вашинґтоні. Конґресмен Міллер твердив, що за два місяці президент Джансон побачить наслідки свого урядування.

Генеральний прокуратор Роберт Ф. Кеннеді подався до димісії

Роберт Кеннеді

Вашинґтон. — Генеральний прокуратор Роберт Ф. Кеннеді прибув у середу 3-го вересня до Білого Дому і передав президентові Джансонові заяву про свою димісію. Рівно три роки і вісім місяців тому його покликав на пост генерального прокуратора президент Джан Ф. Кеннеді. У листі-зверненні до Роберта Ф. Кеннеді президент Джансон висловив жаль, але — одночасно — і радість та сподівання, що „швидко ми знову стрінемося у Вашинґтоні, де я зможу знову користуватись вашими судженнями й порадами". Роберт Кеннеді іменований кандидатом від демократів на кандидата до Сенату від Нюйоркського стейту. Його противниками є сенатор Кеннет Кітінґ — кандидат на переобрання від республіканців та Генрі Павлоччі — від консерватистів. Заступником Кеннеді на пості керівника Департаменту Справедливости буде мабуть 42-річний професор права Н. Каценбах. Президент Джансон ще не повідомив, кого саме він хоче призначити на пост генерального прокуратора.

Президент Джансон починає виборчу кампанію в понеділок в Дітройті

Вашинґтон. — Пресовий секретар Білого Дому Джордж Е. Ріді повідомив, що президент Джансон офіційно почне виборчу кампанію в понеділок 7-го вересня в День Праці в Дітройті промовою на площі Кеділлак. З Президентом буде і пані Джансон, яка прибуде туди з Тексасу, це вона перебувала від Конвенції. Одночасно промовлятиме в Акрон, Йонґставні, Огайо, кандидат на віце-президента сенатор Гюберт Г. Гомфрі, який почне виборчу кампанію вже в суботу 5-го вересня в Міннеаполісі, Міннесота. Найголовнішим арґументом през. Джансона в обороні своєї програми є його твердження про ріст економіки в останніх роках під час демократичних урядів. Але цей арґумент буде загрожений вже 9-го вересня, коли може початись страйк в автомобільній корпорації Крайслера. Демократи тішилися б, коли не було б страйку в автомобільній промисловості перед виборами, бо тоді легше було б їм виграти цьогорічні вибори, що є визначені на 3-го листопада.

Гомфрі остерігає демократів проти самовпевнености

Вашинґтон. — Демократичний кандидат на віце - президента, сенатор Гюберт Г. Гомфрі, заявив на пресовій конференції, що демократи не сміють спочивати на лаврах тому, що різні опитування передбачають їхню перемогу в цьогорічних виборах. Гомфрі казав також, що він не думає вести нечесної виборчої кампанії і тому треба відкинути всякі засоби обчорнювальної тактики. „Не сміємо спочивати на лаврах, карав Гомфрі, бо самовпевненість — це поразка. Здобута перемога має бути осягнена за допомогою чесних засобів, а поразка не сміє позбавити переможеного його гідности". Кандидат на віці - президента твердив, що він ніколи не поборював своїх політичних противників на основі їхніх особистих властивостей, тільки за їхні грограми. Гомфрі в засаді не є проти того, щоб публічно дебатувати із своїм республіканським противником конгресменом Вілліямом Е. Міллером, але він гадає, що важливішим є те, що б кандидати висловили свої програми, а вже самі виборці можуть їх оцінити без публічних дебат.

Секретар фльоти Ніці хвалить триособовий підводний човен „Алюмінот"

Ґротон, Конн. — 2-го вересня тут спущено на воду алюміновий підводний триособовий човен „Алюмінот", який, як сказав у своїй промові секретар фльоти Пол Г. Ніці, є „найцікавішим підводним човном в світі". Цей човен зможе занурюватися під воду до глибини 15,000 стіп і „зможе відкрити людині ті підводні глибини, які досі були нам невідомі від початку нашої пляети". „Алюмінат" зможе зробити такі відкриття, казав секретар фльоти, які важливі будуть не тільки для ЗДА, але і для цілого вільного світу. Цей мініятюрний підводний човен коштував 3 мільйони долярів, він має 75 тонн поємности і є довгий на 50 стіп. ЗДА є на порозі необмежених дослідів морських глибин, де можна буде знайти невідомі скарби. Луїс Рейнолдс, власник фірми, яка випродукувала „Алюмінот", домагався, щоб Конґрес почав вивчати справу приватної і державної власности підводних просторів.

Маляйзія зголосила скаргу до Ради Безпеки ОН проти Індонезії за аґресію

Об'єднані Нації. — Маляйзія зголосила на руки ПлатонаМорозова, президента Ради Безпеки Об'єднаних Націй на місяць вересень, скаргу проти Індонезії за „неспровокований акт збройної аґресії", який становить загрозу для світового миру. Маляйзія покликається на кількакратне скинення на Маляйський півострів з парашутами саботажистів - партизанів, зокрема вніч з 1 на 2 вересня, при чому до скинених були прив'язані різні роди легкої і важкої зброї. Маляйзія заповіла, що на засідання Ради Безпеки приїде її міністер внутрішніх справ з доказовим матеріялом, тому Рада Безпеки, мабуть, не відбудеться раніше, як у вівторок найближчого тижня, після Дня Праці. Британія, Австралія і Нова Зеляндія зголосили до індонезійського уряду гострі ноти протесту проти тих останніх ворожих актів проти Маляйзії, даючи недвозначно до зрозуміння, що коли Індонезія спровокує війну — то вони виступлять активно по стороні Маляйзії. Індонезійський уряд далі заперечує, наче б він висилав своїх парашутистів на Маляйський півострів. За твердженням Маляйзії, тих парашутистів скинено з транспортового літака американської продукції Ц-130. Американські чинники признають, що компанія Локгід продала за згодою Вашинґтону таких 10 літаків Індонезії. Тому, що СССР палко підтримує Індонезію в її кампанії проти прозахідньої Маляйзії, то годі сподіватися будь-якої рішучої та успішної акції Об'єднаних Націй проти Індонезії, бо СССР завжди зможе зголосити нове „вето" проти неприхильної для Індонезеї резолюції.

Хрущов поїде вперше з відвідинами до Західньої Німеччини

Бонн. — Західньо - німецький уряд офіційно повідомив, що Нікіта Хрущов погодився прийняти запрошення від канцлера Людвіґа Ергарда і приїхати з відвідинами до Західньої Німеччини на яких 5 днів. За газетними вістками, Хрущов прийняв передумови для зустрічі з канцлером Ергардом, щоб ця зустріч відбулася не в Москві, а в Бонні та щоб німецький канцлер мав право зголосити під час нарад справу з'єднання Німеччини. Відвідини Хрущова це формально ревізита, бо канцлер Конрад Аденауер їздив в 1955 році до Мокви і добився тоді — за ціну обміну амбасадорами — звільнення німецьких воєнних полонених. Хрущов приїде до Західньої Німеччини не скорше, як після американських виборів, ото ж під кінець цього року, а не є виключене, що щойно ранньою весною наступного року, перед відвідинами в Німеччині королеви Єлисавети. Німецькі керівні кола підкреслюють, що вони не сподіваються від тієї візити Хрущова ніякої поважної зміни совєтської політики, але може Хрущов переконається, що Західня Німеччина не є „бандою реваншистів" і „палячів війни", як він її називає, та припинить ту свою постійну злобну пропаґанду.

В Римі відбулося урочисте відкриття обителі оо. Студитів

Рим (УПБ). — У неділю 16 серпня ц. р. відправлено перше торжественне богослуження в новій обителі св. Теодора Студита — у Студіоні — над Альбанським озером біля Риму. Архиєрейську Службу Божу відправив о год. 9 ранком Митрополит Йосиф Сліпий у співслуженні чотирьох священиків: двох студитів — оо. Антонія і Ювеналія та о. ректора Степана Чміля, салезіяна і о. віцеректора Софронія Мудрого ЧСВВ; дияконував студит диякон Христофор. Монастирську церковцю заповнили українські духовні та світські мешканці Риму, як також кілька монахинь недалекого італійського монастиря. У своїй проповіді в часі Літургії вказав Митрополит Йосиф на велике завдання, яке чекає монахів відновленого студитського уставу. Вони мають бути не лиш продовжувачами старовинної монашої традиції християнського Сходу, але мають поширити чи відродити цю традицію там, де тепер вона занепала чи занечищена. У майбутньому ця місійна праця студитів має охоплювати не лиш український нарід, але й інші слов'янські народи. По Службі Божій Митрополит Йосиф поблагословив цілу обитель.

Очолюють акцію для утривалення пам'яті Івана Багряного

Минулого тижня Головну Канцелярію УНСоюзу та редакцію „Свободи" відвідали два відомі діячі: інж. В. Григоренко та проф. М. Степаненко з Ню Бронсвіку, інформуючи про заплановану та започатковану вже акцію для утривалення пам'яті одного з найвидатніших сучасних українських письменників і діячів, б. заступника Президента Української Народної Республіки в екзилі, сл. п. Івана Павловича Багряного, річниця смерти якого пройшла 25-го серпня ц. р. Для цієї мети створено окремий Комітет, що його очолив проф. М. Степаненко та завданням якого буде зібрати і впорядкувати архів пок. Івана Багряного, подбати про видання його неопублікованих ще чи про перевидання вже раніше опублікованих творів, також в чужих мовах, заопікуватись могилою та родиною Покійного — дружиною та двома дітьми, сином і дочкою. Для виконання цих завдань потрібні фонди, що їх Комітет плянує зібрати шляхом добровільних пожертв не тільки приятелів і однодумців Покійного, але й загалу українського громадянства. Інж. В. Григоренко як і проф. М. Степаненко рівночасно віддають багато часу й уваги справі організаційного ширення очолюваної колись пок. Іваном Багряним Української Революційно-Демократичної Партії та посилення її діяльности. На фото: інж. Григоренко (зліва) і проф. М. Степаненко під час відвідин в редакції „Свободи".

ГЕН. ХАН ВЕРНУВСЯ ДО ВЛАДИ В ПІВДЕННОМУ В'ЄТНАМІ

Сайгон. — Генерал Нґуєн Хан вернувся в четвер 3 вересня з надморської місцевости Далят, куди він виїхав був в минулу суботу внаслідку його конфлікту з іншими членами державної верхівки, та негайно приступив до реформи уряду і до запевнення собі підтримки цивільних і військових лідерів. Безпосередньою спонукою для його повороту до влади була димісія його головного противника в самому уряді, д-ра Нґуєна Дон Гона, колишнього політичного еміґранта, який тепер, мабуть, теж виїде з Південного В'єтнаму. Буддистські лідери запевнили генерала Хана про їхню підтримку. Він звернувся до них з рішучим закликом, щоб вони припинили акцію проти католицької в'єтнамської партії, бо — мовляв — не всі її члени є злочинцями: хто є злочинець, того треба судити, а хто ним не є, того треба залишити в спокої. Першим ділом генерала Нґуєна Хана було розв'язати військовий тріюмвірат, привернути одному його членові Дуонг Ван Мінгові титул президента республіки та запевнити собі від другого члена того тріюмвірату, військового міністра генерала Хієма льояльну підтримку. Таким чином генерал Хан привернув стан з-перед 16-го серпня ц. р., коли-то він перевів через т. з. Військову Революційну Раду нову конституцію і дав вибрати себе на президента - прем'єра із фактичними диктаторськими правами. Той акт схвилював поступові студентські і буддистські кола та довів до демонстрацій, що їх з черги використали комуністичні аґітатори і підривники для переведення кривавих заворушень. Впродовж найближчих днів має бути покликана 15-членна дорадча Рада з представників різних громадських кол. Тепер на перший плян висувається знову дальша війна з комуністичними партизанами. Впродовж серпня 1.110 державних вояків, включно з американськими військовиками, були вбиті або ранені. Комуністичні втрати обраховують на 970 вбитих, 200 ранених, 200 полонених і 210 перебіжчиків. 20 серпня ц. р. чотири американські військовики згинули в засідці, яку наставили комуністичні партизани. Американські провідні кола вдоволені з повороту генерала Нґуєна Хана до влади та з його компромісового підходу до своїх суперників чи пак противників, вбачаючи в ньому запоруку політиної стабілізації в Південному В'єтнамі, необхідної передумови успіхів на воєнному фронті.

В Британії зросли шанси виборчої перемоги Консервативної партії

Лондон.— Опити, переведені різними англійськими газетами та відомим у світі бюро Ґаллупа, ствердили, що виборчі шанси Консервативної партії зросли в останніх тижнях, а шанси Партії Праці дещо зменшились. Правда, у закладах, хто виграє, на першому місці все стоїть Партія Праці, але вже не у такому відношенні, як було ще недавно. Цю зміну громадських настроїв пояснюються неперебійним високим добробутом та зменшенням числа безробітних, як теж — загальним спокоєм і настроєм відпочинку під час літніх місяців. Консерватисти орудують найбільш для пересічного обивателя переконливим арґументом: навіщо змінювати уряд і наражуватись на загрозу ризиковних соціялістичних експериментів у внутрішній та закордонній політиці, коли за цього консервативного уряду є мир, добробут і спокій?! Формально вибори все ще не розписані і парлямент все ще ніби діє. Насправді сподіваються, що впродовж найближчого тижня королева розв'яже парлямент і британський прем'єр Алек Д. Гюм повідомить про дату нових парляментарних виборів — 15 жовтня ц. р. Всупереч американським звичаям британський передвиборчий час є короткий, а такі партійні конвенції, як в Америці, ані в Британії ані в будь - котрій іншій европейській країні взагалі не відомі.

Савді Арабія погрожує вислати війська до Ємену

Бейрут. — Ливанська преса повідомляє про гнівну заяву савдіарабського прем'єра і наступника престолу князя Фейсала, що коли Об'єднана Арабська Республіка не відкличе своїх військ з Ємену, до чого вона зобов'язалася була, то Савді Арабія вишле туди свої війська, щоб активно помогти скиненому насильно еменському імамові (королеві) Мохаммедові аль Бадрові. Об'єднана Арабська Республіка президента Нассера вислала була свої збройні сили — літаки, танки і змоторизовану піхоту, разом коло 30.000 вояків — для підтримання лівого перевороту проти названого імама. Савді Арабія почала помагати імамові і тому розпалилась там війна. ЗДА визнали нову республіканську владу в Ємені, але осягнули згоду від Об'єднаної Арабської Республіки, що вона відкличе свої війська та що й Савді Арабія припинить підтримувати монархістичний рух. Ніодна сторона не дотримала приречення. Оцю свою погрозу князь Фейсал зробив на три дні перед з'їздом 13-ох арабських президентів і монархів до Александрії. Вони мають нараджуватись від найближчої суботи 5 вересня ц. р. над найважливішими справами, які цікавлять арабський світ, як ось — дальша політика у відношенні до Ізраїлю, справа Кіпру і т. п. Справа Ємену є головним предметом незгоди між Савді Арабією і Об'єднаною Арабською Республікою.

Йорданський король Гусейн посередничить — покищо невдачно.

Сателіт „Німбус" фотографує хмари також і вночі

Вашинґтон. — Осередок космічних летів повідомив 2-го вересня, що сателіт погоди Німбус вперше зумів фотографувати хмари вночі, коли немає соняшного світла. Присланi сателітом перші нічні фотографії були добрі, і дозволили науковцям вірніше передбачити погоду та гураґани. Фота були досить докладні, на них видно було ріку Волгу в СССР та гори на острові Суматра . Науковці вважають це за великий успіх, що сателіт Німбус може фнотографувати хмари в космосі вночі, бо це щойно дозволить науковцям докладно вивчати та передбачати погоду. Вони знатимуть про рух хмар впродовж цілого дня й ночі.

Пам'ятник Тарасові Шевченкові у Вінніпезі репродукований в офіційному довіднику

Вінніпеґ, Ман. — Багато туристів - канадійців і закордонних, особливо з ЗДА й Канади, — оглядаючи Віннепеґ, не можуть оминути величної, клясичної будівлі Манітобського парляменту. Там вони звертають увагу на пам'ятник Тарасові Шевченкові, під яким завжди гурт людей, що фотографують і розглядають пам'ятник , читають написи.

В будинку Леґіслятури туристам дають офіційний довідник — дбайливо видану книжечку з ілюстраціями, що зветься „Ди Голден Бой — Ди стори оф Манітоба Леґіслатив Билдинґ". Найприємніше розглядати книжечку українцеві: на сьомій сторінці її є репродукція всіх пам'ятників біля Леґіслятури серед них пам'ятник Т. Шевченкові.

На сторінці шостій зазначено, що це „Тарас Шевченко, український поет, маляр і патріот". Книжечку варто одержати, треба піти до туристичного бюра ліворуч від входу внутрі будівлі і вписатись до книжки відвідувачів.

Цікаво при цьому відзначити, що й видана Міською Радою Вінніпеґу книжка - довідник „Четверте величиною місто в Канаді — Вінніпеґ", яка вийшла масовим накладом, має на 16-ій сторінці серед репрезентативних чотирьох церков Вінніпеґу — українську Катедру св. Володимира й Ольги.

● Індійський уряд повідомив, що 80 американських кораблів навантажених чотирма мільйонами тонн пшениці причалить до індійських портів відтепер до лютого наступного року, у програмі харчової допомоги ЗДА для Індії, якій грозить голод.

В АМЕРИЦІ

● 30-го червня цього року число державних урядовців в цій країні становило 2,488,365, на 52,201 більше (майже два відсотки), як при кінці 1954-го року. Але десять років тому платня федеральним працівникам становила 9.5 більйона дол., а цього року на 70 відсотків більше — 16.2 більйона дол. Треба додати, що від 1-го січня збільшено платні державних урядовців на 1.7 більйона дол.

● Дж. Івете Гейлі з Лос Анджелесу, який написав і видав книжку проти президента Джансона під заголовком „Тексасець дивиться на Линдона" хвалиться тим, що вже продав або має замовлення на цю книжку на 7,350.000 примірників. Гейлі вважає себе „конституційним демократом" і каже, що не є членом Товариства ім. Джана Вирча.

● В Ню Йорку помер 75-річний литовський генеральний консул Йонас Будрис, який був наменований на цей пост ще в жовтні 1936-го року. Його становища ніхто не займе, хоч Америка не визнає окупації Литви комуністичною Москвою. В 1923-му році Будрис вславився як національний герой, бо збройно захопив був балтійський порт Мемель (Клайпеду) від Німеччини, який Ліґа Націй пізніше признала Литві.

● Департамент Торгівлі стверджує, що імпорт від червня до липня ц.р. збільшився з 1,505,-500,000 дол. до 1, 589,600,000 долярів — на 8 відсотків більше в порівнянні з 1963-им роком.

● Бюро погоди повідомляє, що завважено вже четвертий цього року гураґан, названий Дора, який віє зі силою вітру 115 миль на годину, і який загрожує Дівичим островам, Пуерто Ріко та Лівордським островам.

У СВІТІ

● Японія, давши дозвіл на приїзд до японських портів американських атомово-підводних човнів, додатково повідомила уряд ЗДА, що на тих човнах не можуть знаходитись атомові стрільна.

● Південно-африканський уряд заборонив дальше вербування добровольців до наємного війська в Конґо. Тому закрито вже вербункові домівки в Йоганнесбурґу і Дербані. Їхній керівник, агент конґолійського уряду, заявив, що зголосилось коло 1.000 кандидатів, але прийнято та відправлено до Конґа кругло 250. Решту ніби будуть покликувати на основі списаних з ними квестіонарів. Південно-африканський уряд мотивував свою заборону потребою щадити робітну силу, особливо молодих мужчин, потрібних в їхній батьківщині.

● В Еспанії засуджено на 20 років в'язниці 18-літнього юнака-шотляндця, студента Стюарта Кристі, який пішком з наплечником, користаючи з ввічливости випадкових мотористів, кружляв між Барцельоною і Мадридом. У наплечнику він мав невеликі доморобні бомби й інший вибуховий матеріял. Його арештували після того, як в різних містах вздовж згаданого шляху та в самому Мадриді й Барцельоні вибухали бомби, підкидані під банки й різні державні установи.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand Street, Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provide for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25.—Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.

Передплата: На рік — $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. — В Джерзі Сіті і закордоном: — На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. — Для членів У. Н. Союзу, чоловіків і жінок — 65 центів місячно. — За кожну зміну адреси платиться 10 центів. Чеки і mone orders виставляти на: "Svoboda".

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J. 07303

У День Праці

День Праці, встановлений законом з 28-го червня 1894-го року, належить тідтоді до найбільш шанованих американських державних свят. Він є почасти відповідником, а подекуди й протиставленням дати 1-го травня, яка й у вільній Українській Народній Республіці була державним святом та яка, проте, згодом була спрофанована й скомпромітована комуністичними правліннями, бо перетворена в „казьонне" свято режиму, що обернув кожну працюючу людину в тяжко визискуваного невільника державно-партійної бюрократії. Світ праці в Америці охоплює кругло 72 000 000 працюючих людей, в тому числі коло 16 000 000 зорганізованих у вільних і цілком від держави та від працедавців незалежних спілках. Але до американського світу праці належать і працедавці, які визнають робітничі спілки, підписують з ними добровільно колективні угоди та шанують працю і закони, які її охороняють. Праця в західньому світі є головним джерелом спільного добробуту — робітника, працедавця і всього народу. І саме в такій найбільш капіталістичній країні, як ЗДА, теорії Маркса збанкрутували найяскравіше, бо тут робітник став співвирішним чинником економіки цілої держави, осягнув найвищий у світі добробут і слушно став ворогом комунізму.

Але американський День Праці має ще ширше значення. Призначений на перший понеділок вересня, він є тією календарною датою, яка різко розмежовує час літнього відпочинку, відпусток, сповільнення темпу праці від нового сезону, в якому життя кипить в усіх ділянках. В тижні від Дня Праці заповнюються школи дітворою і молоддю, театри, концертові агенції, мистецькі галерії, починають осінньо - зимовий сезон. Спеціяльно у цьому році обидві американські керівні партії заповіли, що зараз після Дня Праці поведуть свою виборчу кампанію.

День Праці є також межовим стовпом для громадського життя американських українців. Вже в отому „довгому", бо в триденному кінці тижня — 5 до 7 вересня — відбуваються різні з'їзди, конвенції, загальні збори. Сам американський клімат паралізує громадське життя в найбільших центрах скупчення українців на Сході та в середущій смузі ЗДА. Одні тільки літні оселі залюднюються в місяцях липні - серпні і хіба тільки молодечі організації користають з літнього часу для своїх таборів. Зрештою, управи всіх установ, організацій, товариств припиняють працю з настанням спеки й заповідають відновлення її „після Дня Праці".

Нема сумніву, що й у цьому новому громадському сезоні 1964 - 1965 рр. наше громадське й культурне життя кипітиме з неменшою силою, як раніше. Що більше, після найбільшої в нашій історії манифестації у Вашингтоні під час відкриття пам'ятника Тарасові Шевченкові з кінцем червня ц. р., яку „Ню Йорк Таймс" назвав „показом української сили", ми й наші приятелі можемо мати оправдані надії, що ця розбуджена наша сила проявиться з новою енергією та новою ініціятивою й новими досягненнями після вакційного відпочинку. Отож, хай з новим громадським сезоном присвічує нам — керівникам нашого громадського життя і його рядовим учасникам — давня і завжди актуальна правда: тільки активністю, тільки творчою і конструктивною працею можна осягнути повагу своїх і чужих — до себе і всієї громади!

Шкільний рік у ЗДА

За статистичними відомостями Федерального Відділу Освіти, цієї осени підуть до шкіл і коледжів ЗДА 52 900 000 осіб — понад четвертина всього населення цієї країни. Це справді рекордова кількість. До коледжів та университетів, себто здобувати високу освіту, підуть цього навчального року 4 800 000 студентів, на 6.7% більше, ніж минулої осени, коли та цифра становила 4 500-000 осіб. З того ж джерела подають, що для початкових, середніх і високих шкіл ЗДА треба ще понад 70 000 учителів, викладачів, професорів. Збільшення кількости шкіл, учнів, студентів, цілої армії викладачів веде, одночасно, і до збільшення видатків на освіту. Останній шкільний рік коштував кругло понад $33 000 000 000. У навчальному році 1963-1964 закінчило середні школи 2 300 000 студентів, на 300 000 осіб більше, ніж у попередньому навчальному році. Федеральний Відділ Освіти передбачає, що цієї осени більше як половина випускників середніх шкіл перейдуть до коледжів та университетів.

Такі приголомшуючо-імпозантні дані про зріст американського шкільництва, середньої і високої освіти, відображують не тільки природний процес приросту населення. Вони показують, що стрімкий технічно - промисловий розвиток країни вимагає нових і нових фахівців, з підвищенним рівнем знань. Саме шкільництво потребує цілої армії педагогів та професорського складу. Одночасно це показує, що чим далі, тим важче буде знайти відповідну, цікаву працю в ЗДА для людини, яка не має фахової підготови, доброї кваліфікації. Але хто їх набуде, перед тим широко відчиняться двері для праці й добробуту.

Ми повинні докласти всіх зусиль, щоб у цьому велетенському морі не згубилося наше відносно скромне шкільництво — парохіяльні школи, початкові й середні, які повинні охопити якомога більше українських дітей і, одночасно, поширити кількість годин українознавства. Різнонаціональних шкіл такого типу в ЗДА багато, їх обраховується на десятки тисяч. Крім цих головних українських шкіл, маємо мережу шкіл, курсів та викладів з українознавства, об'єднаних у системі Шкільної Ради УККА. В цій системі співпрацюють Школи Українознавства та „Рідні Школи". При Шкільній Раді діють різні комісії, як видавнича, методично - навчальна, зв'язків та ін. Шкільна Рада УККА видала вже понад 40 назв підручників, провадить педагогічні курси в Клівленді, Філядельфії, Шикаґо, Дітройті для вишколу молодих учителів - українознавців, розіслала понад 30 000 летючок-закликів до батьків, щоб вони обов'язково посилали усіх дітей до українських садочків, а потім до українських шкіл. Вважаємо, що українські батьки й матері виявили розуміння принципової ваги — для збереження української спільноти — справи рідношкільного виховання. Але треба ще більших фінансових зусиль, треба по-справжньому охопити в с і х дітей українського роду в системі наших шкіл, однаково, як цілоденних парохіяльних, так і доповняючих українознавчих. Молода Америка йде здобувати знання — і українці не повинні ні в чому відставати. Молода людина з високою освітою має у цій країні великі перспективи, широке поле для себевияву, економічного забезпечення — і для зобов'язуючої усіх нас морально української праці.

Мих. Килимний

ПО П'ЯТЬОХ МІСЯЦЯХ

Куритиба. — Минуло п'ять місяців від дня перемоги протикомуністичної революції в Бразилії. Час, коли його міряти історичними періодами, дуже малий, але в конкретній дійсності він має уже своє відображення. Можна, наприклад, ствердити, що всенародний ентузіязм минувся, захоплення перемогою виявляється тепер тільки де-не-де. Дійшло навіть до поважних розходжень між провідними особистостями, які очолювали рух проти комунізуючого президента Жвона Ґулярта.

Революція блискуче виконала своє завдання — дощенту розгромила комунофільський режим у країні. Далі мислилось справу так, що новий уряд належно зреформує все життя Бразилії і створить догідні умовини для діяльности майбутньому, конституційно обраному президентові.

Комуністів та їхніх прихильників розігнано, але незайманим залишилось усе те, що сприяло комунізмові, що, так би мовити, живило його. Тут і страшенна корупція та непрацездатність адміністрації, і хаос у державному житті та в економіці, і постійна інфляція, і зростання дорожнечі, і ожебрачення населення. Подолати все це — за словами сучасного президента, генерала Кастельо Бранко, куди тяжче, ніж провести саму революцію.

Ось тут і виникла потреба продовжити мандат для сучасного президента і уряду. Маючи надані йому революцією надзвичайні права, уряд теоретично здатний куди скоріше й краще провести запляновані реформи, ніж звичайна парляментарна рутина, яка в Бразилії обмежується самими лише балачками. Мандат президентові Бранко у федеральному парляменті і сенаті продовжено до 15-го березня 1967-го року. Продовжено мало не одностайним голосуванням „за", бо кожний у Бразилії розуміє важливість оздоровлення країни. І президент та його уряд, засукавши рукави, взялися до діла. Вони направду діяли революційними методами. Це, між іншим, не раз підкреслював сам Бранко, кажучи, що рішуча боротьба з корупцією та проведення реформ є логічним продовженням справи „1-го квітня", тобто демократичної революції.

Однак виявилося, що революційними методами Бразилію не оздоровити. Занадто вже довго країна перебуває в стані тяжкої хвороби. Наведемо кілька прикладів.

Слідчі комісії для боротьби з підривною комуністичною діяльністю та з корупцією просто потопали в розпочатих ними справах. А ще більше справ чекало на черзі. Особливо тисли на комісії незлічені факти корупції. Дійшло до того, що довелося навіть узяти під арешт сина маршала Тоурінньо, хоч його батько був... керівником головної слідчої комісії. В Сан Павльо вже почали були добиратися до губернатора естада Адемара де Барроса, заарештувавши його особистих секретарів. А Баррос належить до чолових осіб, що готували й провели революцію 1-го квітня. Це — на верхах країни, але в глибині її не краще. Мало не кожний державний службовець тою чи іншою мірою охоплений корупцією. Отож, довелося б судити мільйони людей. Ясна річ, піднялося в усіх прошарках адміністрації невдоволення, навіть залунали голоси про „потребу нової революції".

Такий стан змусив президента обмежити діяльність слідчих комісій, а у випадкові Барроса обіцяно останньому повну недоторканість. Тобто урядові чинники прийшли до висновку, що притягати до відповідальности треба лише окремих осіб, які накоїли найбільше зловживань, а щодо решти державних службовців, то тут мусить бути застосована систематична, поступова виховна праця та сувора контроля.

На цьому ґрунті і виникли поважні розходження в колах уряду. Військовий міністер Коста е Сільва, разом із своїми численними прибічниками, продовжує обстоювати „революційну" тактику, не зважаючи на комплікації. Генерала Коста е Сільву вважають за виразника „твердої лінії" в політиці уряду. Президент Бранко дотримується „поміркованої лінії", шукаючи компромісів між окремими угрупуваннями, зокрема намагається не втратити тісного пов'язання з представниками — „твердої лінії". Тому в Бразилії помітні хитання то в один, то в другий бік щодо боротьби з корупцією.

А от приклад з іншої ділянки. Постійне зростання дорожнечі викликає збільшення заробітньої платні, внаслідок чого підвищується рівень цін. Бранко старався втримати рівень заробітних платень з тим, щоб і ціни не скакали вгору. Протягом двох місяців здавалось, ніби все стало на своєму місці. Однак кошти життя нагло почали зростати. Відтак, першими зажадали підвищення платень військовики — головна сила, що провела революцію. Їхнє бажання задоволено. Після того за збільшення платень почали підносити голоси депутати парляменту й сенатори, а далі й державні службовці. Цим також пішли назустріч. І, в результаті ціни підскочили на — 60%! Покищо не піднесено платень робітникам, які направду опинилися в дуже тяжкому матеріяльному становищі. Однак, мінімальна заробітня платня для всіх незабаром також буде піднесена на 75%. Тож промислово-комерційні кола спішаться підігнати до того самого рівня й ціни...

Президент Бранко пробував зупинити зростання дорожнечі через запровадження військової контролі над власниками крамниць, які призбирали були чимало запасів різних продуктів, куплених давніше по нижчих цінах. Військо змусило власників крамниць продавати ті продукти по обнижених цінах. Але це все мало епізодичний характер, без ніякого впливу на загальний стан речей.

Хоч і як дорогі сьогодні сільсько - господарські продукти в Бразилії, селяни не заінтересовані в їх плеканні і масово покидають сільські місцевості. Вони за безцін збувають свої господарства і переносяться до великих промислових міст. Це тому, що гуртівники платять їм за їх продукти дуже малі ціни, а потім продають ті продукти по цінах лихварських. Тож не диво, що Бразилія, замість експортувати сільськогосподарську продукцію, сама купує закордоном картоплю, пшеницю, а навіть цибулю й яблука.

Бразилійську внутрішню скруту заходяться використовувати противники революції на чолі з колишнім президентом Жвоном Ґуляртом. Недавно викрито протиурядову змову у військово - морських силах, слідом за нею таку ж змову виявлено і в естаді Ріо Ґранде до Суль. Очолювали їх переважно комуністи. Жвон Ґулярт, мешкаючи на еміґрації в Монтевідео, вислав до бразилійського народу „маніфест", в якому закликає його повалити теперішній уряд. Цікава деталь: Ґулярт обвинувачує теперішній уряд в тому, що він за п'ять місяців своєї діяльности не спромігся поліпшити становище в країні, хоч за його, Ґуляртового президентства, яке тривало понад два роки, ситуація Бразилії дійшла над берег пропасти.

Проте, маси населення ще вірять новому урядові. З великим успіхом пройшла кампанія збирання золота і інших цінних речей для потреб державної скарбниці. Хоч цей захід далеко не направив економіки, він дав величезну моральну підтримку урядові, бо мільйони людей відгукнулися на його заклик. До речі, згадана кампанія провадилась під гаслом боротьби з комунізмом та з наслідками руїнницької діяльности комунізуючого попереднього уряду. З різних нагод відбуваються також по містах демонстрації в намірені морально підтримати уряд.

Для поліпшення внутрішньої ситуації, головно економічної, уряд намічає багато ґрунтовних реформ. Плянує великі зміни у фінансовій політиці, в банковій системі, в промисловості, торгівлі, в сільському господарстві, навіть у системі міністерства культури й виховання. Дещо з цього вже запроваджується в життя. Так, в естаді Сан Павльо схвалено встановити мінімальні ціни на сільськогосподарські продукти. Менше за ті державні ціни гуртівники не матимуть права платити. Відтак має бути встановлено більш-менш тверді ціни на харчові продукти в містах. Подібні заходи будуть проведені також в інших естадах.

Вживається конкретних заходів щодо банкової реформи, головно зміни внутрішньої кредитової політики, встановлення суворої контролі над витрачанням кредитів, з тим, щоб банкові позики справді стимулювали розвиток країни, а не використовувалися окремими особами для спекулятивних цілей. Ставляться перші кроки щодо поліпшення діяльности державної адміністрації.

Однак, направити життя країни в скорому часі не поведеться. Революційні методи тут не підходять. Потрібна систематична, наполеглива праця в усіх ділянках.

Чи під силу таке завдання урядові президента Бранко? Про це з певністю можна буде сказати лише згодом.

А. Крупський

СПРАВА, ЩО ВИМАГАЄ ШИРОКОЇ АКЦІЇ

(I)

Кілька років тому в американській пресі велася жвава дискусія: чи треба учнів публічних шкіл освідомлювати про комунізм. Багато учителів і батьків вважали, що учням цих шкіл треба дати бодай основне знання про те, що являє собою комунізм. Вони виходили з того заложення, що комунізму, як чинника і суперника Америки на арені світової політики, іґнорувати чи легковажити не можна, і, щоб з ним суперничати, потрібно знати його слабі й сильні сторони.

У висліді дискусії появилися підручники про комунізм для молоді не тільки вищих, але й нижчих кляс публічних шкіл. Перед нами шкільний підручник п. н. „Що ви повинні знати про комунізм, і чому", виданий восени 1962-го року у Мек Ґров-Гілл Бук Ко., Інк. в Ню Йорку, Торонті і Лондоні. Автори підручника Роберт Ф. Вілсон і Джін Вілкокс.

Цей підручник вже на перший погляд виглядає дуже авторитетним, за що говорять самі імена американських виховників, публіцистів і політиків, що видніють на його обкладинці. Одні з цих авторитетів дораджували у зладженні підручника, інші схвалили його.

Наведемо імена тих, яким автори підручника складають подяку за їхні статті в різних наукових журналах, на підставі яких цей підручник уложено: суперінтендент публічних шкіл в Дітройті, Мішиґен, — Семюел М. Бравнелл, широковідомий письменник з Кембриджу, Мессачуссетс — Вілліям Генрі Чемберлейн, секретар відомої Католицької Виховної Асоціяції у Вашинґтоні — монсіньйор О'Нейл Ц. Д'Амовр, головний редактор „Рідерс Дайджесту" — Юджін Лайонс, президент державного коледжу в стейті Айова — И. В. Мавкер, член Ради Закордонних Взаємин — Філіп Е. Мозлі, проф. історії Російського Інституту при Колумбійському университеті — Генрі Л. Робертс, президент Американського Комітету Визволення — Говленд Г. Сарджент, заступник президента і голова редакторського складу Корпорації Наукових Журналів — Джан В. Стюдибейкер.

На обкладинці підручника слова високої оцінки колишніх президентів ЗДА — Дж. Ф. Кеннеді і Д. Д. Айзенгавера, а також директора Еф-Бі-Ай И. Едґара Гувера.

Підручник має 192 сторінки, заповнених текстом, світлинами, діяграмами та мапами, і поділений на 14 частин. Після кожної частини подано пояснення деяких совєтських термінів, контрольні питання для „поважного застановлення" і список літератури.

Хочемо дати загальний огляд цього підручника з точки зору батька - українця, діти якого в школі будуть черпати з нього знання про комунізм і російський імперіялізм, першою жертвою яких була Україна.

Стиль і форма підручника бездоганні і яскраво відображують меншовартість комуністичної системи. Автори переконливо промовляють молодому читачеві до розуму і серця. Сміливо можна твердити, що вони осягнули ціль, яку поставили перед собою: освідомляти шкільну молодь не тільки Америки, але й всього англомовного світу про істоту комунізму і про те, як він запанував у Совєтському Союзі, Китаї, Юґославії та інших країнах. Про те, як комунізм постав та якими жорстокими методами і нечесними шляхами приходив до влади навіть у тих країнах, де комуністи були у великій меншості. Про те, як нині діє він через свої ячейки майже в усіх країнах світу. Читач мимоволі робитиме порівняння і бачитиме, що він має свободу і живе в добробуті, а в комуністичній системі ці блага існують лише в пропаґанді.

На жаль, українські діти знайдуть в цьому підручнику щось дуже прикре для них, щось, що суперечить науці та твердженню їхніх батьків. Наприклад, в підручнику сказано, що місто Дніпропетровськ лежить у „Західній Росії".

На мапі СССР не зазначено території України, а подано лише ті країни, які опинилися під контролею Москви після 1939-го року. Правда, про Україну згадується у тексті підручника кілька разів, навіть зазначено в покажчику в кінці книжки, але лиш з одного речення на ст. 33 читач довідується, що українці належать до не-російських народів царської імперії.

Обговорюючи ситуацію, в якій опинився Тимчасовий Уряд після повалення царату, автори підручника пишуть:

„Неросійські народи (поляки, українці, латвійці, литовці, естонці, фіни, грузини) домагалися самовизначення". Якраз це місце в індексі не зазначене, хоч усі інші згадки (разом 5), вказані в індексі, в тексті зводяться до одного слова „Україна", що можна розуміти так, як кому подобається, тобто як Україну в нашому понятті і як Україну, яку неприхильні нам автори представляють як Тексас у ЗДА.

На 38-ій сторінці сказано, що в 1920-му році „Польща зайняла Росію і 6-го травня здобула Київ". Як і щойно наведене, це „недотягнення" представляє Україну такою, якою вона представлена в більшості праць американських авторів.

Коли ходить про Україну, то з кількадесятьох авторів підручника ми вирізнили б Джана Армстонґа, Джана Гантнера і, мабуть, Джорджа фон Равха, які сумлінно трактують українську визвольну справу, а решту авторів поділили б на три групи: 1) таких, що зовсім іґнорують українське визвольне питання; 2) таних, що в індексах своїх праць нібито зазначують щось про Україну, але в тексті це все таке затьмарене, що було б краще, коли б вони й зовсім про неї не згадували; 3) таких, які, пищучи про Росію, присвячують Україні цілі розділи в своїх книжках, але заплутуються самі і заплутують читача. Зупинимось на цій останній групі.

Володимир Кедровський

ОБРИСИ МИНУЛОГО

(2)

Одеська Громада та інші українські гуртки поширювали серед народу революційну та національну літературу, спеціяльні партійні відозви-проклямації, видання женевської Громади й т. п. Годі сказати, хто якого характеру роботу тоді провадив у народі й яку літературу поширював, бо революційно-визвольна й українсько-національна праця була тісно зв'язана та переплетена між собою і мала одну й ту ж мету — визволення працюючих мас через повалення самодержавства в Росії.

У той час на Херсонщині, поза Одеською Громадою, найбільше діяльним був український гурток в Єлисаветграді. Уже в 1870 році в тому місті починають ширитися політично-революційні ідеї та витворюється ґрунт для не лише суто революційних формувань, але й для національно-народницьких українських. За початок українського гуртка в Єлисаветграді уважають 1878 рік, коли туди приїхав лікар Опанас Іванович Михалевич, що раніше входив до складу київської Старої Громади. Царська влада його була вислала з Києва на Волгу, а потім заборонила жити в п'яти північних українських губерніях. Міністер внутрішніх справ поставив Михалевича під догляд поліції за приналежність до партії „хохломанів". От він і опинився в Єлисаветі. Вже в 1879 році були на нього доноси в поліцію, що він провадить „хохломанську" пропаґанду серед клієнтів, але поліція ще не вбачала в тому „революційної" пропаґанди. Та й справді гурток, який зібрався навколо Михалевича, провадив чисто культурницьку роботу.

У своїх спогадах про початки діяльности єлисаветського українського гуртка О. Рябінін-Скляревський пише:

„В Єлисаветграді з освічених людей серед інтеліґенції більш-менш близької до своєї ідеології Михалевич здибав Пильчикова, Линтварева та Стрижевського. Пильчиків та Линтварів були відомі Київській Громаді. Стрижевський був відомий автор українських казок.

„Коло того часу приїхав з Бобринця до Єлисаветграду Іван Карпович Тобілевич. Ще в Бобринці Тобілевич брав участь з М. Л. Кропивницьким в аматорських театральних виставах, коли вони разом служили там у міській управі. Линтварів робив вистави в Єлисаветграді. Таким чином у Єлисаветграді спочатку склався гурток виключно культурницького напрямку. До гуртка приєдналися: вчитель з села Олександер Фед. Волошинов; Андрій Михайлович Грабенко... Теж 1880 року пристали бувші учні реальної школи Михайло Васильєв та Євген Чикаленко. 1881-го року після військової служби повернувся теж учень тої школи Омелян Дяченко і приєднався до них. 1882 року приїхав старий член Київської Громади Олександер Ол. Русов і його дружина Софія Федорівна. Русов зайняв посаду статистика в Херсонському земстві. Потім його співробітник Теофіл Василевський та студент Іван Колодієв".

Гурток цей розвинув широку культурно-освітню діяльність, а також нелеґально розповсюджував закордонні українські видання. З поміччю своїх членів, що виїхали вчитися до Петербургу, гурток тримав через Фінляндію тісний зв'язок з Парижем, де перебував на еміґрації український етнограф Федір Вовк, та з Женевою, зокрема з Драгомановим. Під впливом цього гуртка учительський з'їзд в 1881 році на Херсонщині ухвалив вести аґітацію за те, щоб у народних школах дітей вчили в рідній мові (українській). Ця постанова дуже схвилювала владу й змусила її пильніше слідкувати за діяльністю „хохломанів".

Внаслідок поліційних переслідувань Київська та Одеська Громади на початку 1880 року майже зовсім відійшли від народництва, провадячи виключно культурну працю. Проте, єлисаветський гурток провадив найбільш діяльну роботу на полі політичного народництва й культурно-українськоі роботи ще й в 1880-1883 роках, аж поки 2-го серпня 1883 року не арештували Мальованого. Поліція знайшла у нього пашпорт з печаткою єлисаветградського поліційного управління, який видав йому І. Тобілевич, що вже тоді писав українські п'єси під прізвищем Карпенко-Карий.

З арештом Мальованого почалися поліційні переслідування та арешти інших членів гуртка. 16-го липня 1883 року в Катеринославі арештовано Софію Федорівну Русову, що приїхала туди з Єлисаветграду. 7-го листопада того самого року І. Тобілевича взято під догляд поліції, а потім вислано до Новочеркаська. Жандарми провели труси в усіх членів українського гуртка та гуртка „Народної Волі", що тісно співпрацював з ним, бо деякі члени, як Михалевич, Дяченко, Василевський та інші були членами обох гуртків. Таким чином у 1884 році гурток розгромлено. Правда, його діяльність незабаром відновив адвокат Микола Левицький, відомий український кооператор, „артільний-батько". Під його впливом заснували такий самий гурток в Олександрії Косюра, Окушко, Борисов та інші.

Розкинуті в різних місцях члени єлисаветградського гуртка своєї діяльности не припинили. Деякі з них опинилися в Херсоні. Про це Андрій Михайлович Грабенко пише так:

„... Ми з товаришами-статистиками „волею судеб" опинилися в Херсоні, в місті-закутку, що в ті часи вважали його урядові чинники за місце заслання. Витребувала нас туди губерніяльна земська управа після того, як в Єлисаветі розпочали жандарми „дело о тайном сообществе", що мало на меті „в более отдаленном будущем, путьом распространенія дозволених цензурою малоросійских сочіненій, ніспровергнуть существующий порядок"*.

Тоді в Херсоні зібралися А. М. Грабенко, Т. О. Василевський, товариш прокурора Д. В. Маркович, якого переведено на службу в Херсон з пониженням по службі, як учасника українофільського гуртка. До них пізніше приєднався статистик Іван Степанович Лонačевський та інші. Спочатку херсонський гурток був під проводом О. О. Русова, якого також земство викликало сюди, а з від'їздом з Херсону О. Русова, не вибраним, але признаним лідером гуртка став А. М. Грабенко.

Український гурток в Херсоні продовжував свою культурно-освітню працю. Тут приготовлено до друку збірник-альманах „Степ", який почали були складати ще в Єлисаветграді. Через письменника Д. Л. Мордовця пощастило дістати дозвіл петербурзької цензури на видання цього першого на Херсонщині збірника. Друковано його в Петербурзі, щоб не наразитися на прикроці від місцевої адміністрації.

До збірника ввійшли оповідання Д. Мордовця, І. Левицького, А. Браунера, Д. Марковича та ін., драма Карпенка-Карого „Бондарівна", вірші Павла Тулуба, Дніпрової Чайки (Людмила Василевська по мужеві), що жила з своїм чоловіком у Херсоні й пристала до гуртка. Крім того, в альманаху вміщено цінні наукові розвідки, як, наприклад, „Родинномасткові відносини селянського населення в Єлисаветградському повіті" (матеріяли із звичаєвого права)—Марії Ганенко, „Весільні пісні в Єлисаветградському повіті" — Олени Маркович, „Обласне начало в земській статистиці" — О. Русова та ін.

* „Україна", книга 5, 1927 року, стор. 121.

З виїздом о. Ст. Кнапа з Шикаго

Із створенням Шикагівської Епархії св. о. Миколая в 1962 р. оо. Василіяни передали величаву місцеву церкву до диспозиції нової епархії.

Перший Владика Епархії Кир Ярослав Ґабро назначив тоді парохом цієї найбільшої української церкви й парохії на чужині о. шамбеляна д-ра Степана Кнапа, тодішнього пароха Дітройту і декана середнього заходу з Шикаґом включно.

З перебранням Катедральної церкви св. Миколая в Шикаґо два роки тому, у першій тоді своїй проповіді, новий парох о. д-р Ст. Кнап почав свою душпастирську працю між нами зверненням, в якому прозвучали слова: „Дорогі! Ви мали добрих, незрівняних у місійній праці отців, яких ви щиро любили, отців Василіян. Нам новим отцям не легко буде перед вами їм дорівняти, але ми будемо намагатися їх заступити".

Вже цей перший виступ нового пароха полонив всіх парохіян, які отця Кнапа полюбили, а провідні громадяни українського Шикаґа разом з усіми парохіянами дали йому повну підтримку й праці.

Кожний новий виступ о. Кнапа в Шикаго відзначався новими ідеями, навіяними глибокими національними почуваннями українського священика патріота.

Своїм відношенням до кількатисячного числа парохіян церкви св. о. Миколая і великої української громади в Шикаґо, о. Кнап дуже скоро зумів довести до виїмково гармонійної співпраці між церквою і громадою. Не тільки кожної неділі відвідували 5—6 тисяч вірних церкву св. о. Миколая, але і імпрези, що влаштовувала парохія, втішалися великою фреквенцією і парохіяни наділяли церкву збільшеною жертвенністю. В самому 1963 році жертвенність збільшилася була на 50.000 долярів і в тому році парохія сплатила всі фінансові зобов'язання за церкву й за школу.

По двох роках праці в Шикаґо о. Кнап дістав доручення перебрати від 1-го вересня 1964 р. парохію св. Константина в Міннеаполісі.

З нагоди виїзду до Міннеаполісу влаштовано в Шикаґо 29 серпня 1964 р. пращальний бенкет на честь о. шамбеляна Кнапа. Бенкет влаштували церковні й світські організації, а тостмайстром бенкету був головний радний Українського Народного Союзу Тарас Шпікула.

Впр. о. Степан Кнап

Головним промовцем бенкету від українських громадських організацій в Шикаґо був місцевий адвокат д-р Ілля Мула, що в своїй промові насвітлив широкий діяпазон праці о. д-ра Кнапа, в Шикаґо.

Від церковно - релігійних організацій промовляв п. Петро Шиян і окремо від жіночих церковних організацій п. А. Скоропада, мґр. В. Ничай, секретар Ліґи Американців Українського Походження і п. А. Назаревич від Учительської Громади та від Школи Українознавства.

Від Катедральних Отців і від довколишнього духовенства промовляв о. Ярослав Свищук.

Синтезою прощальної промови о. шамбеляна д-ра Степана Кнапа був ще вияв скромности, при чому він ствердив, що провід може лише тоді успішно працювати, як має добрих послідовників, що з проводом співпрацюють, а Шикаґо таких людей має в різних верствах місцевої української спільноти. Своє прощальне слово закінчив закликом, що б вірні продовжували співпрацю з церковним проводом.

М. Денисюк

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила

Місто Шевченка в Казахській ССР

За постановою Верховної Ради Казахської ССР 7-го липня ц. р. місто Актау, у західній частині Казахстану, перейменоване на місто Шевченка. Як відомо, дотепер у Казахстані був лише „Форт Шевченка" з музеєм у тому малому селищі. Хоча зміна назв міст у СССР відбувається лише за дозволом з Москви, однак перейменування міста Актау — знаменне. В Казахстані волею й неволею перебувають тепер сотні тисяч українців, особливо на так зв. цілинних змлях, а сама велика азійська країна республіка, Казахстан, перебуває і далі в полоні тієї імперії, проти якої боровся Тарас Шевченко та до населення якої висловлював найбільше співчуття. З повідомлення „Ню Йорк Таймс" з 4 вересня довідуємось, що у місті Шевченко — адміністративному центрі Манґишлацького району, вже почалися випробування різних споруд для перемінення солоної морської води в солодку — для пиття і для зрошування землі. До міста Шевченко було минулого року прокладено залізницю.

Українська хроніка

● **На Оселі Спілки Української Молоді біля міста Елленвіл.** у стейті Ню Йорк, цього року відпочивали або перейшли відпочинково-вишкільні табори разом понад 600 сумівців і сумівок із Сходу ЗДА.

● **До Школи Українознавства у Філядельфії, Па.**, прийшли декілька американських дітей, з роду ірляндців, вивчати українську мову та все, що стосується України. На запит їхніх батьків, чому посилають своїх дітей до української школи, батьки пояснили так: вони помітили, що українські діти володіють двома, а дехто й трьома мовами, і тому є значно інтеліґентнішими в порівнянні з іншими дітьми.

● **Заплянований на 13-15 червня Собор обох епархій Української Автокефальної Православної Церкви в Австралії не відбувся з технічних причин.** Компетентні церковні чинники своєчасно подадуть новий термін його відбуття.

● **„Українські фонди у Слов'янській бібліотеці"** — так зветься праця молодого науковця д-ра Ореста Зілинського, що вийшла у Празі, в Чехо-Словаччині. Український відділ у тій бібліотеці нараховує 21 000 томів, між ними навіть першодруки І. Федоровича. Тексти основної статті-огляду подані українською і чеською мовами.

● **Український підприємець п. Василь Духній у Канаді** передав Преосв. Кир Нілові три чеки: $5 000 на Епархіяльний Фонд, $1 000 на новий сирітський дім і $3 500 на тижневик „Українські Вісті" в Едмонтоні. „Я щиро вдячний Господеві, що можу підтримати епархіяльні цілі", — сказав жертводавець, даючи приклад громадської свідомости і відчуття обов'язку перед своїм народом.

● **Велика імпреза — „Український День" у парку Елк Айленд в Едмонтоні**, що не відбулася через наглий цілоденний дощ, відбудеться за пляном у неділю 13-го вересня.

● **Шевченківським святковим гаслом** буде опечатуватись від 16 серпня до 6 вересня ц.р. всі листи, що виходитимуть з головної пошти міста Вінніпеґу в Канаді. Зацікавлені можуть його набути через Канцелярію КУК, в ціні по 10 центів: вони одержать листа чи поштівку із значком і ювілейним Шевченківським гаслом.

● **При дволітній Вчительській Студії у Щеціні, в Польщі**, відновлено Український учительський відділ, що випускатиме вчителів для українських шкіл у тій країні. Відділ розпочне працю тоді, коли знайдеться щонайменше 20 охочих кандидатів.

З НАШИХ БУДНІВ

ЯБЛУКА ДОСПІЛИ...

Дозвольте почати цього фейлетона такою настроєвою сценою:

Стоїть гай - узлісся, просочене смутком відцтіваючого літа й прозолотою ранньої осени. За гаєм — левада, а там сад угинається під доріддям доспілих яблук. Стежиною, побравшись за руки, іде їх двоє — він і вона. Він, уже парубок зі стажем, чи то під впливом настрою, чи для того, щоб пошанувати пам'ять недавно померлого Максима Рильського, став читати його вірша:

Яблука доспіли,
яблука червоні,
Ми з тобою йдемо
стежкою в саду.
Я тебе, кохана, проведу
до поля . . .

— Апчхи! — перебила вона романтику, раз, другий і третій.

— На здоров'я, — промимрив він розгаровано.

— Ох! Щоб таке здоров'я, нікому й не приснилося! — зідхнула вона, присіла на пеньочку й затулила носа хустинкою. — Це вже починається моя мука: гей - фівер . . .

Отож бо то. К о л и тебе стане мордувати ця осоружня сльозочхачка, яка називається по - тутешньому „гей - фівер", тоді забудеш за романтику, любов та всі рандевулі — і цілий світ тобі остогортіє. Знаю, наприклад одну молоду пару, що мусіла відкласти дату вінчання через те, що наречена не переставала ні на мить чхати, сморкатись і чухатись, — вибачайте на цьому слові. „Як же я стану під вінець з таким червоним носом і підпухлими очима? — тужила бідна дівчина. — А головне, як мені йти в такому вигляді до шлюбної фотографії?.."

В органі Американської Медичної Асоціяції „Тудейс Гелтс" читаємо, що в цьому сезоні к р у г л о 9 м і л ь й о н і в американців страждатиме від тієї пошести. Думаю, що в цю цифру вже враховані й натуралізовані політичні еміґранти, зокрема один мій земляк з рідного табору „Орлик", уявіть собі, хотів віддати назад американське громадянство, бо хлопці в барі вмовили в нього, що „гей - фівер" дістають лише ситизени . . .

Далі читаємо в цьому медичному органі, що „сіночарячку" (нове слово!) викликають головчі зародні процвітаючих зел, квітів, трав, і кущів, — але терпить від цього і жіноцтво. Одночасно редакція потішає всіх, хто є алерґічний до запаху таких зел чи квітів, що вони, в критичний час процвітання, можуть переїхати з одного, скажемо, стейту до другого, де індекс алерґічности нижчий. Ідеальним під цим оглядом місцем є стейт Аляска, де той індекс дорівнює зеру. Між іншим, я намовляв земляка з рідного табору, щоб поїхав туди спасатися від свого „гей-фіверу", на що він відповів мені так званим „панським словом".

Хоч відома всім вакаційна оселя УНСоюзу „Союзівка" нічим не нагадує Аляски, проте я запримітив, що там саме наші люди якось менше терплять від „сіночарячки". Я думаю, що медичні кола повинні поцікавитись цим феноменом, чи, не варто включити „Союзівку" до місцевин з низьким індексом. Та навіть, якби вас, не дай Боже, під час цього довгого вікенду стала мучити якась нечиста сила, ви напевно забудете її на „Союзівці", коли побачите й почуєте там у цю суботу прекрасний концерт у виконанні молодої пари наших мистців — б а л е р и н и Р о м и П р и й м и і співака Ю р і я Б о г а ч е в с ь к о г о, при музичному супроводі пані І в а н н и П р и й м и. А в н е д і л ю має свій концерт пані М а р і я Л и с о г і р при співучасті п-ні О л і Д м и т р і в та „живого Лиса Микити".

І к е р

В Австрії відбудеться відкриття пам'ятника українським скитальцям

Ґмюнд, Австрія. — Заходами Укр. - Австрійського Комітету будови пам'ятника українським скитальцям, які померли під час першої світової війни у таборі Ґмюнд — на місцевому цвинтарі у суботу 26 вересня відбудеться відкриття і посвячення пам'ятника. Пам'ятник відкриє інж. Леопольд Фіґль, ляндесгавптман для долішньої Австрії. Промовлятимуть також представники Комітету, головою якого є інж. Лука Гавриш, секретарем інж. Євген Мигайчук, та українського і австрійського громадянства. Того ж дня будуть відслужені у Ґмюнді Богослуження для вірних Греко - Католицької Церкви і для вірних Греко - Православної Церкви. Комітет, запрошуючи громадянство на відкриття пам'ятника українцям, жертвам першої світової війни, одночасно подає тут адресу, на яку прохає посилати пожертви, щоб покрити решту видатків на будову пам'ятника:

Osterreichisches Postparrkassenamt Wien. Konton Nr. 47. 400 Stadtgemeinde Gmund — Nied. Osterr. - Denkmalnonto Austria.

НА ОСЕЛІ ОДВУ ім. ОЛЕГА ОЛЬЖИЧА в ЛІГАЙТОНІ, Па.

у найближчу неділю, 6-го вересня 1964 р.

— відбудеться —

ЗДВИГ-МАНІФЕСТАЦІЯ

на вшанування

25-ЛІТТЯ ПРОГОЛОШЕННЯ

Самостійности Карпатської України

Початок урочистостей о 3-ій год. по пол.

У ПРОГРАМІ СВЯТА — виступи достойників державних керівників Карпатської України і Державного Центру УНР.

У МИСТЕЦЬКІЙ ЧАСТИНІ — виступи

Прославленого ЧОЛОВІЧОГО ХОРУ З ЛІГАЙ ВЕЛЕЙ

і популярної української співачки —

ГАЛИНИ МИНАЄВ-АНДРЕАДІС

Українське Громадянство довколишніх місцевостей запрошуємо до масової участи у Святі.

Ювілейний Громадський Комітет Карпатського Союзу в ЗДА і ЦУ ОДВУ та Братніх Організацій.

Українське Лікарське Т-во Півн. Америки

ВІДДІЛ МЕТРОПОЛІЇ НЮ ЙОРК

повідомляє, що

СХОДИНИ ЧЛЕНІВ

З РЕФЕРАТОМ

Д-ра Олега Сохана

п. н.

„Левкемія та методи диференціяльної діягнози"

— відбудуться —

в суботу, 19-го вересня 1964 року

о год. 8:30 вечора

в залі УКРАЇНСЬКОГО ІНСТИТУТУ АМЕРИКИ 2 East 79th Street — NEW YORK CITY

Після сходин ВЕЧІРКА з РОДИНАМИ

КОНКУРС НА ГИМН і МАРШ СУМ

ЦЕНТРАЛЬНА УПРАВА СПІЛКИ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ

ОГОЛОШУЄ КОНКУРС НА

ГИМН і МАРШ СУМ

На конкурс можна присилати:

- Слова на гимн,
- Слова на марш,
- Музику гимну і маршу на власні слова,
- Музику гимну і маршу на слова замовлені у фахівців.

УМОВИ КОНКУРСУ:

1. Слова гимну і маршу мають мати молодечий характер та висловлювати призначення української молоді на чужині, її підготовку до життя з метою служити Богові і Україні. Зі слів повинна пробиватися ідея української держави та поняття одної Батьківщини — України. В гимні повинна бути підкреслена єдність української молоді на чужині для спільних завдань. Одна із стрічок повинна говорити про ідею СУМ (найкраще у приспіві) та молоде сумівське покоління на чужині, що має стати пересмником героїчної спадщини СУМ. Можна вплести також сумівський привіт — „Честь України — Готов Боронити!".

2. Музика гимну і маршу повинна бути пориваюча, взнесла, захоплююча та маєстатична на гимн і бадьора на марш. Діяпазон композиції повинен бути в тонах доступних для молоді.

3. Величина тексту на гимн — принайменше три стрічки, а на марш — п'ять стрічок, без приспіву.

Жюрі конкурсу складається із знаних наших письменників, поетів і музик.

Центральна Управа СУМ призначила за найкращі твори три нагороди: СЛОВА і МУЗИКА разом — 1-ша — 300 дол., 2-га — 200 дол., 3-тя — 100 дол.; САМІ СЛОВА на ГИМН або МАРШ — 1-ша — 100 дол., 2-га — 50 дол., 3-тя — 25 долярів.

Вниски на конкурс проситься присилати найпізніше до 31-го березня 1965 р. на адресу:

UKRAINIAN YOUTH ASSOCIATION
Central Committee
72, Bd Charlemagne, Bruxelles 4. Belgium

Український Музичний Інститут
Школи НЮАРК, ЕЛИЗАБЕТ, ДЖЕРЗИ СИТІ і БАЙОН

ШКІЛЬНИЙ РІК 1964-65

УЧИТЕЛІ:

Фортепіян:
Т. Богданська — ES 2-0455
І. Заяць — ES 5-6059
Д. Каранович — ES 5-5689
Г. Клим — ES 4-7819
М. Кривокульська — FL 1-2127
Г. Мирошниченко — AL 4-2024
Р. Темницька — ES 5-0860
М. Шлемкевич-Савицька — 276-3134
Р. Шуль — 653-1881

Скрипка:
В. Цісик — VI 7-2566

АСИСТЕНТИ:
Всеволод Будний — теоретичні предмети.
Зірка Гнатик — фортепіянова гра — ES 4-1743

Початок навчання СЕРЕДА, 9-го ВЕРЕСНЯ 1964 року.

Український Музичний Інститут
ВІДДІЛ в ТРЕНТОНІ, Н. Дж.

ОГОЛОШУЄ

ВПИСИ НА ШКІЛЬНИЙ РІК 1964-65

Предмети навчання: скрипка та теоретичні предмети
Піврічні та річні іспити та прописи.

Початок навчання: 8-го вересня 1964 р.

Інформації та вписи кожного дня в приміщенні

УМІ — 893 Second Street, Trenton, N. J. Tel.: LY 9-4652

Український Музичний Інститут
у ФІЛЯДЕЛЬФІЇ, Па.

ВПИСИ НА ШКІЛЬНИЙ РІК 1964-65

ПРЕДМЕТИ НАВЧАННЯ та ВЧИТЕЛІ:

Фортепіяно:
Л. Бульба — CE 6-9569
Н. Котович — PO 3-6799
Н. Слободян — GL 5-9299
Ю. Оранський — DA 9-1289
Б. Перфецький — DA 4-3826
М. Полевський — УМІ, субота

Скрипка та віоля:
О. Сімович — DA 9-1289
А. Жилава — GL 5-7805

Віольончеля:
Л. Полевська — DA 9-1289

Сольоспів:
А. Лисенко — DA 9-1289
І. Черняхівська — GL 7-0436

Теоретичні предмети, диригування, хор, оркестра, оперний ансамбль.
Піврічні та річні свідоцтва. — Публічні виступи учнів.
Групові лекції та проби — в приміщенні
УМІ — 4722 Н. 13-та вулиця

Початок шкільного року: вівторок, 8-го ВЕРЕСНЯ 1964 р.
Інформації та зголошення: DA 9-1289
та в поодиноких вчителів.

Увага! ШИКАҐО й ОКОЛИЦЯ! Увага!

ПОВІДОМЛЯЄМО, ЩО

ЛЕКЦІЇ В ОДИНОКІЙ ПРОФЕСІЙНІЙ ШКОЛІ

БАЛЕТУ, РИТМІКИ і НАРОДНОГО ТАНКУ

для дітей від 3-ох років

починаються

в П'ЯТНИЦЮ, 4-го вересня о год. 6-ій веч.
і в СУБОТУ, 5-го вересня о год. 3-ій по пол.
в ШКОЛІ СВ. ВОЛОДИМИРА

Інформації у п. Орисі АНДРУШКО, тел. AR 6-6898

УПРАВА

Увага! ВАШИНҐТОН, Д. К., НЮ ЙОРК і околиці! Увага!
Українська Інформаційна Служба запрошує Вас на:
Прем'єру чудового кольорового і звукового історичного фільму

ВІДКРИТТЯ ПАМ'ЯТНИКА Т. ШЕВЧЕНКОВІ у ВАШИНҐТОНІ.

ВАШИНҐТОН: Неділя, 6-го вересня 1964 р., год. 5-та веч. Shoreham Hotel, 2500 Calvert St., N. W. Заля Forum.

НЮ ЙОРК: Неділя, 13-го вересня 1964 р., год. 2-га, 5-та і 8-ма веч. Заля Укр. Нар. Дому, 140 Друга Евню. Додатково: „Назар Стодоля" з „Вечерницями".

РЕПРЕЗЕНТАТИВНИЙ БАЛЬ у ВАШИНҐТОНІ

Субота, 26-го вересня 1964 р., год. 8-ма веч. Hotel Woodner, 3636 16th St. N. W. (в околицях Укр. Церков). Тел.: HU 3-4400

Дохід призначений на покриття великих коштів наших спеціяльних Шевченківських радіо-телевізійних програм під час відкриття пам'ятника Т. Шевченкові у Вашингтоні.

Керівництво

В 40-ий ДЕНЬ ПО ВІДХОДІ У ВІЧНІСТЬ

Дорогого МУЖА та БРАТА

бл. п. Федора ПИСЬМЕННОГО

що нагло полишив нас 28-го липня 1964 року в Мт. Вашинґтон готелі, Бретон Вудс, Н. Г. при праці одітора

відправиться

в суботу, 5-го вересня 1964 року

ПОМИНАЛЬНА СЛУЖБА БОЖА

в Церкві СВ. АНДРІЯ ПЕРВОЗВАННОГО в С. БАВНД БРУК, Н. Дж.

та

ПАНАХИДА

на МОГИЛІ, де Покійний спочиває, про що повідомляю та прошу про молитви Друзів та Знайомих

в горі полишена
дружина — АННА
сестра — ГЕЛЕНА з чоловіком і дітьми

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ

нашого Найдорожчого

МУЖА, БАТЬКА і ДІДУНЯ

бл. п. д-ра Ярослава Константина ГРУШКЕВИЧА

Лікаря-окуліста в Івано-Франківському (Станиславові) на Україні

буде відслужена

в суботу, дня 12-го вересня 1964 року

о год. 8-ій рано

в парафіяльній церкві

НЕПОРОЧНОГО ЗАЧАТТЯ П. Д. М. в ГЕМТРЕМКУ — ДІТРОЙТІ

ЗАУПОКІЙНА БОГОСЛУЖБА З ПАНАХИДОЮ

Про молитви за спокій душі Покійного просять

ДРУЖИНА, СИНИ, НЕВІСТКИ і ВНУКИ

Ділимося сумною вісткою з Рідними і Знайомими, що в середу, 2-го вересня 1964 року в шпиталі у Фініксі, Арізона, по довгій хворобі упокоївся в Бозі мій Найдорожчий

МУЖ

сл. п. Юрій Семенович ТІССАРЕВСЬКИЙ

нар. 16-го листопада 1895 р. в Решетилівці, Полтавщина, полковник УНР Армії, учасник Визвольних Змагань і Зимового Походу та учасник Визвольних Змагань Другої світової війни.

Тіло Покійного буде поховане у вівторок, 8-го вересня 1964 року о год. 9-ій ранку на Українському Православному цвинтарі в Бавнд Бруку, Н. Дж.

Горем прибита:

дружина — ОЛЬГА ТІССАРЕВСЬКА з КРАСНОВИХ

Ділимося сумною вісткою, що в середу 2-го вересня 1964 р. у Фініксі, Арізона, упокоївся в Бозі, по довгій хворобі наш Незабутній Друг

сл. п. Юрій Семенович ТІССАРЕВСЬКИЙ

нар. 1895 р. в Решетилівці, Полтавщина, полковник УНР Армії, учасник Визвольних Змагань і Зимового Походу та учасник Визвольних Змагань Другої світової війни.

Тіло Покійного буде поховане у вівторок, 8-го вересня 1964 року о год. 9-ій ранку на Українському Православному цвинтарі в Бавнд Бруку, Н. Дж.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

ТОВАРИШІ по ЗБРОЇ у ФІНІКСІ, Аріз

Головна Управа Об'єднання Прихильників Визвольної Боротьби України в США

повідомляє своє Членство і Українське Громадянство про смерть

бл. п. Костя Семеновича КОНОНЕНКА

професора економії, члена Української Центральної Ради, члена ОУН(з) і ОПВБУ, що відійшов у Вічність

дня 28-го серпня 1964 р. в місточку Бунтон, США.

Свідомі невіджалуваної втрати, клонимо наші голови в смутку і пошані до пам'яти заслуженого політичного і громадського діяча.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

УПРАВА УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ СВ. ПОКРОВИ в ДЕНВЕРІ, Колорадо

в глибокому смутку й жалю сповіщає своїх Членів Парафії і все Українське Громадянство, що дня 28-го серпня 1964 року, коло Вінніпеґу в Канаді на вакаціях, помер несподівано на 54-му році життя АРТИСТ-МАЛЯР

бл. п. СТЕФАН СКИБА

член Церковного Уряду, зразковий парафіянин та член Церковного Хору.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Дружині й синові Покійного, висловлюємо наше глибоке співчуття з приводу невіджалуваної втрати.

Похорон Тіла відбудеться на Українському Православному цвинтарі в м. Денвері.

УПРАВА

Образотворча виставка молодих на оселі СУМА

Одною з атракцій Здвигу СУМА є 1 - ша образотворча виставка членів Студентської Секції при Нюйоркському відділі ОМУА. Виставка почалась 30 - го серпня і триватиме до 15 вересня ц. р. В ній беруть участь Оксана Федьків Христина Шпонтак — заст. голови, Ждан Ласовсьякий — секретар, Христина Головчак, — голова Студ. Секції ОМУА, Анна Рейнарович та Тарас Гірняк. На відкритті виставки з рамени Управи ОМУА були присутні: В. Ласовський, М. Черешньовський та Богдан Василишин. Головна Управа СУМА та Команда Здвигу вітають молодих мистців і бажають їм найкращих успіхів в службі народові. **І. К.**

Федеральне Бюро Інвестиґації повідомляє про збільшення злочинности на 15%

Вашинґтон. — Федеральне Бюро Інвестиґацій стверджує, що в першій половині цього року число злочинности в ЗДА збільшилося на 15 відсотків в порівнянні з попереднім роком. І так число насильств збільшилося на 20 відсотків, вбивств — 13, грабунків — 13, побиття 17, крадіжок авт — 17 відс. В підміських районах великих міст число великих злочинів зросло на 23 відсотки. В містах, що мають більше населення як 25,000, число злочинів збільшилося на 14 відсотків, в сільських районах на 9 відс. В південних стейтах збільшення злочинів становить 18 відсотків, в північних число злочинів зросло на 14 відс., на заході на 11 відс., а в північних центральних — 14 відс.

ПОВІДОМЛЕННЯ

Президія Світової Ради СВУ цим повідомляє:

До оголошеного в пресі „Комісією посднання" Великого Віча (Див. „Свобода" 8.9.64 р.). — Спілка Визволення України, під проводом проф. д-ра Василя Плюща, жадних стосунків не має . . .

За Президію Світової Ради СВУ:

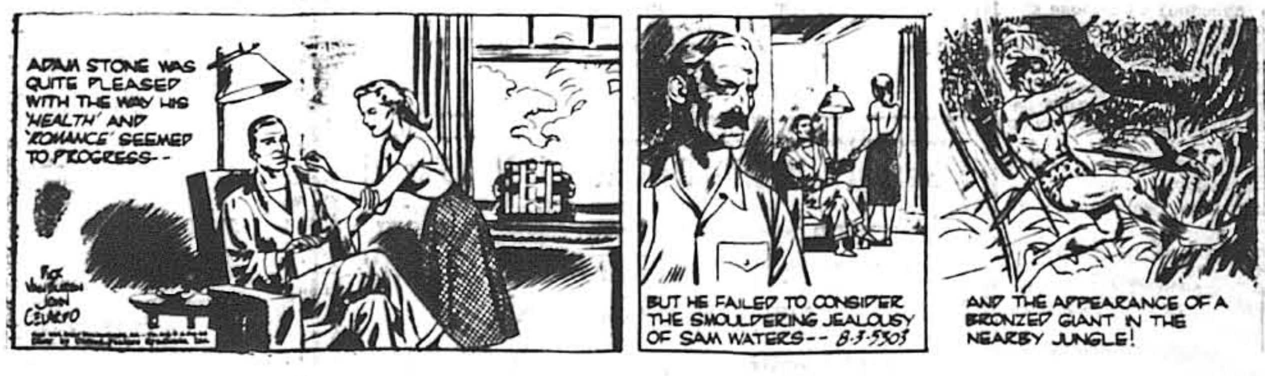
Інж. Бутко,
перший заступ. голови СВУ та голова Президії Світової Ради.

Інж. Шевченко,
Ген. Секретар

● **У столиці Формози** (Тайвані), Тайпеї, шофер автобусу так схвилювався доганою, що її дістав від свого зверхника, що з цілим розгоном в'їхав на головну вулицю, вбив три особи й одну поранив, після чого пробував скінчити самогубством.

● **Генеральний секретар Об'єднаних Націй** відслонить 17 вересня цього року в одному крилі палацу ОН в Ню Йорку високий на 12 стіп і широкий на 15 стіп плиту образ, мальований на шклі, творчости славетнього французького артиста Марка Шаґаля, який прилетить на ту урочистість з Парижу. Образ присвячений пам'яті трагічно померлого колишнього генерального секретаря ОН Даґа Гаммершилда і зображатиме символічно — мир, материнство, мучеництво.

ТАРЗАН, ч. 5303. Тарзан недалеко . . .

Адам Стовн був вже досить задоволений зі свого здоров'я, і здавалося, що „романс" поглиблюється . . .

Але він не взяв до уваги приховану заздрість Сема Вотерса . . .

І появу бронзового велетня в недалекій джунґлі!